

ŽARULJA S DVIJE ŽARNE NITI U STRUJNOM KRUGU

Radni zadatak za 55. natjecanje mladih tehničara-županijska razina

VIII. razred

Područje: Elektrotehnika

RADNA LISTA

Opis zadatka:

Zadatak vam je s pomoću priložene tehničke dokumentacije izraditi strujni krug s okretnim prekidačem i jednim trošilom.

Trošilo u strujnom krugu je žarulja s dvije žarne niti (BAY15d). Snaga žarnih niti je 5 W i 21 W, žarulja je predviđena za rad na naponu od 12 V. Takve žarulje se rabe u automobilima za stražnja svjetla i svjetla kočnice.

Okretnim prekidačem regulira se uključivanje žarnih niti žarulje. Prekidač ima tri položaja, prvi položaj u kojem svijetli žarna nit manje snage (5 W), drugi položaj u kojem svijetli žarna nit veće snage (21 W) i treći položaj u kojem svijetle obje žarne niti.

Pri radu ćete rabiti alat obradu drva, metala i elektroinstalacijski alat, te pribor za ocrtavanje na drvu i metalu.

SREDSTVA ZA RAD	
Materijal	Pribor i alat
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pocičani ili ni lim debljine 0,5-0,6 mm ▪ Elični ili mesingani lim debljine 0,3-0,4 mm ▪ Drvena podloga (laminatna obloga) ▪ Maticni vijci s ravnom glavom M4 i M3, poluokruglom glavom i upuštenom glavom M4 ▪ Maticne M3 i M4 (običajne i jedna samozatezna) ▪ Podloške za maticu M3 i M4 ▪ Kabel za zvuk, mnogožični, 2x0,75 mm² ▪ Žarulja s dvije žarne niti (BAY15d)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Električna akumulatorska bušilica i svrdlo za metal, Ø 2 mm, Ø 3.2 mm Ø 4.5 mm, i Ø 9 mm ▪ Podloga za bušenje, ekrani i to kalo, ▪ Pribor za tehničko crtanje i pisanje, crtača i igla i šilo ▪ Škare za rezanje lima ▪ Vodootporni flomaster 0,5 mm-crni ▪ Odvijači plosnati (0,4 x 2,5 i 1 x 5,5) i križni (ovisno o tome kakve vijke možete pribaviti) ▪ Šiljasta kombinirana plosnata ili poluokrugla kliješta i okrugla kliješta ▪ Viličasti ključ za maticne M3 i M4 ▪ Kliješta i nožići za skidanje izolacije ▪ Lemilo 20-40 W i pribor za lemljenje ▪ Izvor električne struje 12 V/4A (akumulator, punjač akumulatora, ispravljač veće snage)

Tijek izvođenja vježbe:

1. Pripremanje dokumentacije
2. Pripremanje radnog mjesta, pribora i alata
3. Mjerenje i ocrtavanje na podlozi
4. Mjerenje i ocrtavanje na limu
5. Označavanje šilom mjesta provrta na podlozi i točnom kalom na limu
6. Bušenje provrta na podlozi i ekrinom limu, odrezivanje i savijanje lima
7. Priprema vodiča za spajanje (skidanje izolacije i izrada omotača na krajevima)
8. Spajanje elemenata sklopa u cjelinu
9. Provjera ispravnosti uratka

Mjere zaštite na radu:

Prilikom obrade pozicija izrađenih od lima postoji opasnost od ozljeđivanja. Pri izradi radnog zadatka obavezno rabite zaštitne rukavice, a tijekom bušenja provrta i zaštitne naočale.

Prilikom lemljenja postoji opasnost od opekotina te stoga pažljivo rukujte priborom za lemljenje.

OPERACIJSKA LISTA

REDOSLIJED RADNIH OPERACIJA	OPIS RADA I NAPOMENE
<i>Ocrtavanje na pozicijama i označavanje provrta</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prema zadanom radioni kom crtežu ocrtajte mjesta bušenja provrta na podlozi i limu. ▪ Šilom označite mjesta provrta na podlozi, a točkalom mjesta provrta na metalnim dijelovima. <p><i>Opasnosti: mehaničke ozljede pri točkanju.</i></p>
<i>Odrezivanje i savijanje lima, bušenje provrta</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bušilicom probušite provrte na podlozi i metalnim dijelovima. Provrte na nosu u žarulje najprije bušite svrdlom Ø 2 mm, a tek nakon toga svrdlima Ø 3.2 mm i Ø 4.5 mm. ▪ Škarama za lim odrežite kontakt okretnog prekidača a tek nakon što ste probušili provrte. ▪ Upustite sa svrdlom Ø 9 mm provrt na podlozi u koji se postavljaju kontaktni vijci okretnog prekidača a (vijci s upuštenom glavom). ▪ Poziciju broj 3 (nosu žarulje) savijajte tako da omotate nosu oko žarulje i tako ga oblikujete, umetnite vijak M3 u provrte i pritegnite vijkom žarulju. Tek nakon toga savijte po isprekidanoj crti kako bi oblikovali dio nosa a koji se spaja na podlogu. ▪ <i>Opasnosti: mehaničke ozljede pri bušenju provrta.</i>
<i>Priprema vodiča za spajanje</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Odrežite spojne vodiče na potrebnu duljinu. ▪ Skinite izolaciju, upletite vodiče i napravite omote na krajevima vodiča koji se spajaju na vijke, a na krajevima koji se spajaju na kontakte žarulje i izvor električne struje skinite izolaciju i samo upletite vodiče. ▪ Polemite neizolirane dijelove vodiča (omote i krajeve koji se spajaju na žarulju i izvor električne struje). <p><i>Opasnosti: mehaničke ozljede pri skidanju izolacije s vodiča i opasnost od opekotina pri lemljenju.</i></p>
<i>Spajanje dijelova u cjelinu i provjera ispravnosti tehnike tvorevine</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zavijte vijcima na podlogu nosu grla žarulje i kontaktni lim tipkala. ▪ Zavijte ručicu prekidača za kontaktni lim. ▪ Zavijte vijak osovine prekidača, prethodno s donje strane podloge na vijak spojite vodiče prema shemi spajanja. ▪ Spojite ostale elemente za podlogu. ▪ Spojite ostale vodiče za kontakte, krajeve vodiča koji se spajaju na žarulju zalemite na kontakte. ▪ Provjerite ispravnost uratka spajanjem na izvor električne struje napona 12 V <p><i>Opasnosti: mehaničke ozljede pri radnim operacijama spajanja limova</i></p>